

Отже, ми можемо пишатися нашим теперішнім розвитком музичної культури, яку підносять такі талановиті люди. Нам Українцям є що показати за межами нашої країни.

Список використаних джерел:

1. Інтегративні процеси в музичній культурі України ХХ–ХХІ століть: монографія / Олена Берегова. – К. : Інститут культурології НАМ України, 2013. – 132 с.
2. Ольховський Андрій. Нарис історії української музики. – К. : Музична Україна, 2003. – 78 с.
3. Шульгіна В. Музична україніка: інформаційний і національно-освітній простір / Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. – К., 2002. – 234 с.

Юлія Маслюченко

Науковий керівник: к. п. н., доц. Годованюк Т. Л.

**ІСТОРІЯ МАТЕМАТИКИ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ
ПАТРІОТИЗМУ УЧНІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ**

Благородне почуття патріотизму здавна властиве людям. Це почуття виступало рушійною силою, яка піднімала народи на боротьбу проти чужоземних завойовників і всіх пригноблювачів. В основі патріотизму лежить відданість своєму народу, намагання віддати всі сили захисту його інтересів. Це одне з найглибших громадських почуттів, змістом якого є любов до свого краю та гордість за національні надбання.

Значний потенціал у вихованні патріотизму має навчання математики в школі. Вдало підібрані завдання, які пов'язані з історією та культурою рідного народу мають змогу не лише сформувати ґрунтовні знання, вміння й навички, а й бути засобом патріотичного виховання.

Протягом всього часу навчання в школі учні потребують взірця для наслідування. В інтересах суспільства варто формувати зразки для наслідування за допомогою справді видатних особистостей, зокрема, українських математиків. Історичний матеріал, який відображає життєвий та творчий шлях, досягнення часто невідомих, але визначних українських математиків може стати підґрунтям для патріотичного виховання учнів та розвитку їх самосвідомості.

Ознайомлення учнівської молоді з життєвим і творчим шляхом наших співвітчизників у галузі математики буде формувати не тільки цікавість до математики як науки, але й радість і гордість за свою країну. Учням важливо знати, що наша земля багата талановитими та визначними людьми, адже саме тоді вони будуть бачити перспективу особистісного розвитку, будуть співставляти свої мрії та погляди на майбутнє із успішним життєвим шляхом своїх співвітчизників і плекатимуть бажання досягти висот на рідній землі, стати гідним громадянином своєї країни,

захистити, відновити, зберегти та прославити Україну.

Впровадження історичного матеріалу у процес навчання математики є важливою умовою забезпечення гуманізації змісту математичної освіти, ефективності навчально-виховного процесу і розвитку підростаючого покоління. Біографії видатних вітчизняних учених та їх внесок у розвиток науки є невичерпним джерелом для виховання та навчання підростаючого покоління [1, с. 268–269].

Досліджуючи історію розвитку математики на теренах України, вдається віднайти багато персоналій, які зробили вагомий внесок в науку, але, на жаль, є невідомими для більшості українців, в тому числі й учнів загальноосвітніх шкіл. В науковій та популярній літературі друкуються статті про життєвий та творчий шлях відомих українських математиків. На їх честь проводяться всеукраїнські та міжнародні читання, семінари, конференції, конгреси.

Легендарними постатями, українськими геніями, які закарбували своє ім'я на сторінках історії математики є М. П. Кравчук, С. О. Лебедев, Г. Ф. Вороний, В. Й. Левицький, М. О. Зарицький, Ю. О. Митропольський, М. А. Чайковський, М. В. Остроградський, М. Тіман, В. Ф. Шаталов, В. М. Глушков та багато інших.

У сучасних підручниках з математики можна віднайти задачі, у яких подано короткі відомості про творців математики з України, але їх недостатньо. Під час підготовки до уроків вчителям варто розробляти системи математичних задач історичного змісту згідно до теми та мети уроку, підбирати цікаві завдання з елементами патріотичного виховання, робити невеличкі історичні екскурси на уроках і цим самим прививати любов і повагу до рідного краю.

Пропонувати учням до розв'язання задачі патріотичного змісту можна на різних етапах і типах уроку, зокрема під час вивчення нового матеріалу, для актуалізації опорних знань, застосування, узагальнення чи систематизації вмій і навичок.

Пропонуємо деякі історичні довідки, які варто було б подати на уроках математики, зокрема під час розв'язування математичних задач з метою патріотичного виховання учнів.

1)	М	378 · 12		К	378 · 13
2)	Р	407 · 52		И	405 · 52
3)	Х	2573 · 15		А	2575 · 18
4)	В	8597 · 10	і	А	8597 · 9 + 1
5)	Ч	573 · 293		Й	573 · 290
6)	Л	4072 · 115		У	4101 · 115
7)	К	235 · 15		О	225 · 13

Під час вивчення теми «Дії над натуральними числами» у 5 класі можна розглянути наступні задачі.

Задача 1. Не виконуючи множення, порівняйте значення виразів. Більші числа розмістіть справа, а менші – зліва. Прочитайте, які слова утворилися в обох стовпцях. *Відповідь:* Михайло Кравчук.

Після виконання завдання варто подати учням коротку історичну довідку про життєвий і творчий шлях видатного вченого. Наприклад.

Михайло Пилипович Кравчук – відомий український математик, який у другій половині 1920-х років очолював створення тритомного математичного українського словника; був першим, хто викладав вищу математику українською мовою; представляв Україну на багатьох міжнародних математичних конгресах; був організатором першої учнівської олімпіади з математики в Україні у 1935 році [2, с. 8]. Він – справжній поет формул, математика для нього – це творчість. Він жив безмірною любов'ю до України і математики; увесь свій короткий вік працював невпинно і творчо на благо науки, освіти рідного народу. «Моя любов – Україна і Математика» – таким було його кредо [2, с.35].

Задача 2. Запишіть число, першу частину якого утворює результат множення чисел $2 \cdot 3^2$, а другу – результат обчислення значення виразу $2(3 \cdot 2^3 + 2^2 + 1)$.

Для другого числа першу частину залишаємо без змін, а другою частиною є результат виконання арифметичних дій над числами $2(2^4 + 7)$.

Розглянувши задачу, варто звернути увагу учнів на те, що отримані результати обчислень є роками, у яких відбулися дві важливі події в житті відомого українського математика Михайла Остроградського та пов'язані з його науковою діяльністю.

$2 \cdot 3^2$	$2(3 \cdot 2^3 + 2^2 + 1)$	$2 \cdot 3^2$	$2(2^4 + 7)$

Відповідь: 1846, 1858.

Наприклад.

Михайло Остроградський приділяв значну увагу дослідженню різних проблем теорії ймовірностей. Його ідея вибіркового контролю і нині використовується при прийомі великої партії виробленої продукції. Він надавав великого значення практичному застосуванню отриманих наукових результатів. Розглянув питання про страхування життя та встановлення розмірів пенсії в залежності від відрахувань із зарплати, тобто розробив принцип діяльності сучасного пенсійного фонду [2, с. 36–37].

Основним засобом навчання та виховання патріотизму в учнів під час навчання математики є задачний матеріал. Недостатня кількість завдань патріотичного змісту не є проблемою для сучасного вчителя, а, навпаки, спонукає його до творчих пошуків та оригінальних розробок.

Список використаних джерел:

1. Бевз В. Г. Практикум з історії математики: Навчальний посібник для студентів фізико-математичних факультетів пед. університетів / В.Г. Бевз. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – 312 с.
2. Історія науки – майбутньому вчителю – 2016 «Розвиток науки на теренах України» : матеріали Всеукр. конф., 14–15 квітня 2016 р., Умань, Україна / М-во освіти і науки України. Уманський держ. пед. ун-т ім. П. Г. Тичини [та ін.] – Умань, 2016. – 208 с.